

ОРҒАХ АЙЫНЫҢ 19-чы КҮНІНДЕ -

ПІСТІҢ ХАН ХУДАЙЫБЫС ПАЗА АРАЧЫЛАҒЧЫБЫС ИИСУС ХРИСТОСТЫҢ ХУБУЛАҒАНЫ

Пістің Хан Худайыбыс Ап-арығ Фавор тағда Хубулчатханын Аның хынчаң үгречілері - Петр, Иоанн паза Иаков көр саларға турыстыра пол парғаннар.

Чаксыхабарчылар Матфей (17:1-6), Марк (9:1-8) паза Лука (9:28-36) Үгречінен хада Ап-арығ Фавор тағзар сыхпаан ползалар даа, паза Худай Оолғының сабланызын көрбееен ползалар даа, Аның хынчаң үгречілерінен истіп алғаннырын піске чигірі пиргеннер.

Иисус Христос хазаттыр салып, Тіріл парары алнында хайхасты көргеніненер үгречілеріне чоохтаан. Аның Фавор тағда Хубул парғанынаңар ікінчелебес үчүн, анзынанар пір ле чаксыхабарчы пас салбаан, че үс чаксыхабарчы ол улуг киректенер пас салғаннар.

Кемнің үчүн, паза, нога Худайның Сағысысыразы Хан Худайның Хубулғанының киречілері пол парарға оларны таллап алған полчаң, хайзылары ол сабланысты постарының харахтарынаң көрбеееннер дее. Че піс, киртіністіглер андағ уғаа илбек киректің пол парғанына ікінчелебес кирекпіс, иди Худайның Сағысысыразы пастағызын Хан Худайның хынчаң илчелерін Худайның сабланызын киречілеп пирерге оларны талап алғанына, ол ап-арығ киректің хайрал-лағчылары поларға үс үгречізін турғыс салғанына. Хубулыстың саблығ киречілері пол парарға ин не хынчаң үгречілерін таллап алғанының сылтаанаңар чаксыхабарчы Лука иди пасча: пу сөстернің соонаң, сигіс күн пазынан, Петрны, Иоанны паза Иаковты Позынаң хада алып-алып, Иисус Христос Позының Худай-Адазына алданып алар үчүн, ап-арығ тағзар сыххан. Хайдағ ниеме пол парған полчаң Хубулыс алнындағы сигіс күннің аразында? Лука илчі ол тусты иди таныхтапча, ол илбек кирек пол парған соонда, сигіс күн пазынан, - пасха уғаа улуг киректің соонда, оларның аразында чағын палғалыс пар полған полар тіп. Иди пол парған: пастағызы - Петр илчі, хайзы Христостың кірөсте хазаттыр салып, өлімні алынарын ис салғанда, Хан Худайға тоғыр чоохтанарға кирек тіп, санап салған. Андағ хорығыстығ паза чабал үлүс Худайның Оолғына турыстыра ниеме тіп сағынчатханын ол Үгречізіне чоохтаан. Мына, хайдағ улуг киректің соонда, Хан Худай Петрны Позынан хада Фавор тағзар алып алған, че Иоанны паза Иаковты сынсабланысты көрерге тимде полчатханнары үчүн, Ол Позынаң хада алып алған.

Христос чирзер «хул» улып Килгені соонда, Позының Ханының Чирін чазыт иди көртіс пирген. Ол Позының Хубулызы алнында, сигіс күн пазынан тіп, ухаанчылап, үгречілеріне чоохтаан: «Сыннаң сірерге чоохтапчам: мында турчатханнарның аразынан, хай-пиреелері пар, хайзылары өлімні дее пілбин, Хан Худайның Чирін көр саларға турыстыра пол парарлар» (Лк. 9, 27).

Оларның хуттарында наа төрөпчеткен сын киртіністі пик ит салар үчүн, илчелер көмезек тее Хан Худай Чирінің күзін көріп аларға киректер. Иди Худай Оолғы Позын, пос көннінен, хорығыстығ өлімні алынарға Позының ыырчыларына пир салчаң тузы чағыннапчатхан, паза сах ол үгречілеріне Аның чобағларының, хыйалларының, пазыныстарының паза Кірөсте тоозылчатханының киречілері пол парарға киліс парар. Хан Худайның Хубулызының көстее паза аның сылтаа андағ полған.

Худайның сабланызы көрін парғанда, Христостың илчелері Илия паза Моисей ухаанчыларның Христоснаң чоохтасчатханнарын көр салғаннар. Пулуттарзар, алай ба Худай Оолғының сабланызына кір парып, олар Тигірдегі Адаңның үнін ис салғаннар, Хайзы Позының Оолғының турыстыра полчатханына пик киртіндіріп, Аның чооғынча паза көнніңче поларға оларға чакып салғанын. Ухаанчыларның Кірөстенер чоохтасчатханнарына хайығы айландырып, олар ис салғаннар, - кізі төлінің арачылан халары үчүн,

Худай Оолғы, пос көннінен, Позын хазаттыр салар. Иди Аның хынчаң үгречілері Христостың сабланызын постарының харахтарынаң көр саларға турыстыра пол парғаннар. Ол туста олар Худай Оолғының Фавор тағда сабланчатханының Худайлығ көстееен паза ол улуг киректі, полар туста Иисус Христостың соонча парчаннарның өбн сылтаа полчатханын андада олар чаксы олар полбааннар. Оларға Худайның Ап-арығ Худы түскен соонда ла оларның хуттығ харахтары азыл парғаннар: «Хачан Часхарығчы килзе, Мин Аны сірерге Худай-Адамнаң ыс пирем, сынның Худын. Ол Миннеңер киречілир, - Иисус Христос теен, - паза сірер дее Миннеңер киречілирзер, иди хас-хачанға Миннең хада поларзар» (Ин. 15, 26-27).

Аннаңар он пір илчі, хайзыларына Ап-арығ Хут Сионның төрінде түскен, паза соонда Худай наа ла таллап алған Павел, он ікінчі илчі, Арачылағчының чуртазының, сабланызының, кірөсте тоозыл парғанының киречілері пол парғаннар.

Че үс чаксыхабарчыны чаксыхабарлығ улуг киректі тарадарға

таллап алғаны паза пір Худайлығ көстее полча. Анзы пісті арачылап халар үчүн, иділ парған.

Пүүн сірер илбек үлүкүннің сарыннарын исчерер, хайзылары ап-арығ адапар пас салғаннар. Худайға тоғынчатса, иди сарналча: «Килінер, Хан Худайның тағына сығып алаанар, паза пістің Худайыбыстың туразына кіріп алып, Аның Хубулызының сабланызын көріп алаанар!» Иди Тигіриб пісті Хан Худайның Хубулызының сабланызын көріп аларға хығырча. Че хайдағ ондайнаң піс Худай Оолғының сабланызын көр саларға кирекпіс? Худыбыснан көр саларға кирекпіс, хайди ап-арығ илчелер, оларға Ап-арығ Хут түскен соонда, көр салғаннар, паза Хан Худайның хынчаң үгречілері Ол Хубулчатханда, хайдағ ниеме чаксы олар полбааннарын.

Піс прайзыбыс, Ап-арығ Хутты илчелер пастыра, поэбысха алын салгабыс, - Тигірибнің Чазыттарында, Кірөске түскеннең сығара піске дее худыбыснан көр полар сыйых пиріл парған. Иди піс тее худыбыснан көріп, Христостың үгречілері чили, пик киртіністіг поларға кирекпіс. Анзы піске көзідім, үгредіг поларға кирек, хайзы пісті сын киртіністіг пол парарына усхутча. Христостың чуртасха хынчатханнарға сынны ла пілері читкіче ниеме, че Худайға сыннаң киртініп, ол чолнаң хыйа сых парбазы кирек полча. Павел илчі иди чоохтапча; Хан Худайның Хубулғаны уғаа улуг кирек, хайзын Христостың соонча парчатханнар толдырарға киректер.

Пістің істібісте ап-арығ паза чазыт хайраллатчатхан кізі пар полчатханын кем-де пілбинче, андағ кізі христостың кізі ниеме. Сах ол істібістегі кізіні піс пөзіктен пөзікке, сабланыстан сабланысха көдіріп, сын киртіністі чаксы піліп аларға кирекпіс; чабал хынысха тартылчатханын хыйа тастап, чаксы-чалахай киректерні чайап, Худай пирген чаксы күсті поэбыста хайраллап халарға кирекпіс, хайзын Ап-арығ Тигіриб піске сыйлапча. Олар, хайзылары чирден тигірзер сығып аларға істілерінен чаксы хубул полбааннар, Чалғыс төреен Худай Оолғының сабланызын көр полбаатар!

Христостың чуртапчаадып, піс чаксы піліп аларға кирекпіс, хайдағ ниеме Худайни паза кізіні полчатханын, аннаңар піске Петр илчі чили, Христосха харызарға чарабас. Піс ікінчелебеске кирекпіс, иди кірөстегі өлім Худай Оолғының турыстыра полчатханына пір дее киліспинчеткенін, пістің чобағларыбыс, хатығ сыныхтағларыбыс, кірөзібіс Хан Худайның христостығларға хынчатханынаң тин-нестірчее чоғыл. Андада ла пістің худыбыс Христостың арачыланыстығ чахианаң тол парар: «Кем Миннің соомча парарға хынча, поэынаң хыйа саабызып, поэының кірөзін алып алзын».

ЕПАРХИАНЫҢ ЧУРТАЗЫНДАҒЫ КИРКЕТЕРНІҢ, ПАЗА АРКАЛАЙНЫҢ, ХУДАЙҒА ТОҒЫНЫСТАРЫНЫҢ ИЗЕРІЗІ

От айының 20-чі күні, иирде, Иң Ап-арығ Худай Ілезінін Казанская иконазы Таабыл парғанын үлүкүннечен күннің таңдади, паза ап-арығ илбек чобағчы Прокопийні хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынан хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 21-чі күнінде, Иң Ап-арығ Худай Ілезінін Казанская иконазы Таабыл парғанын үлүкүннечен күнде, паза ап-арығ илбекчобағчы Прокопийні хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, үлүкүннечен Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

Пу күнде, Хакас Республикасының кін-саары Ағбанда, Худай Ілезінін Казанская паза «Неупивая Чаша» иконаларын тудынып алып, Ағбан саарның ибіре күнсүре кірөстіг чөріс полған, иң не халғанчызында кірөстіг чөріс Спасо-Преображенская кафедралығ соборны ибіре чөр килген.

Пу кірөстіг чөріс, өннече, Ап-арығ Хуттың Күнінде полча, че пу чылда чуғунча ағырығ сых килген сылтаанда, карантиннің турыбысхан үчүн, кірөстіг чөріс Худай Ілезінін Казанская иконазын үлүкүннечен күнзәр көзіріл парған.

От айының 25-чі күнінде, Худай Ілезінін «Троеручица» иконазын үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, Градо-Абаканская чохсыорынның абыстарна паза соборның хутхадарчыларынан хада, үлүкүннечен Худайға тоғынысты Спасо-Пре-

тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 27-чі күні, иирде, ап-арығ апостолғатин илбек Владимир пигни, хумартхылап, үлүкүннечен күннің паза Орыс чирін Кірөстеенін үлүкүннечен күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынан хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 28-чі күнінде, ап-арығ апостолғатин илбек Владимир пигни, хумартхылап, үлүкүннечен күнде паза Орыс чирін Кірөстеенін үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан үлүкүннечен Худайға тоғынысты Ағбан саарның ветераннар Пансиондындағы Князь-Владимирская Худай туразында толдыр салған.

От айының 28-чі күнінде, Орыс чирін Кірөстеенін үлүкүннечен күнде, Ағбан епархиязының прай Худай тураларында үлүкүннечен Худайға тоғыныстар толдырыл парғаннар.

Москваның паза тиксі Орыс чирінін Ап-арығдан Ап-арығ Патриархы Кириллнің чохсы сөс пиргенінен, тиксі Хакас чирінін Худай тураларында чохсыхабарлығ саннар саабылғаннар.

От айының 31-чі күні, иирде, Худайғасын Серафим Саровскийні хумартхылачан күннің таңдади, Хараағы Худайға тоғынысты ікі аркалай толдыр салғаннар, - Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан паза Кореяның Пөзікинапарығ архиепискобы Феофан, хайзы сағам Хызылның епархиязынан устапча.

Орғах айының 1-ғы күнінде, Худайғасын Серафим Саровскийні хумартхылачан күнде, Ағбандағы епархия Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафанға аркалайлығ орында тур саларға хол салыл

парғанынан сығара 23-чі чылы толчатханын таныхтаан.

Устапчатхан аркалайның хығырғанынан, үлүкүннечен Худайға тоғыныстарда аралазарға Кореяның Пөзікинапарығ архиепискобы Феофан, хайзы сағам Хызылдағы епархиянан устапча, үлүкүннечен хайыныста араласхан.

Орғах айының 1-ғы күні, иирде, ухаанчы Илияны хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 2-чі күнінде, ухаанчы Илияны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынан хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 8-чі күнінде, ап-арығчобағчыларны Ермолайны, Ермишті паза Ермократты хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 8-чі күні, иирде, ап-арығ илбекчобағчы паза имнегчи Пантелеимонны хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынан хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 9-чы күнінде, ап-арығ илбекчобағчы паза имнегчи Пантелеимонны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

Пу кірөстіг чөрістің өн көстее - іскее кір парған кізілерге, наркоманнарға паза чуғунча ағырығнан тоғыр, Худайзар ізіг алданыстарны ызып, хыйалға кір парған кізілерге полыс пирері.

Кірөстіг чөріс, Спасо-Преображенская кафедралығ соборда Худайға тоғынып алған соонда, поэзының чөрізін пастаан.

Устапчатхан аркалайның чохсы сөс пиргенінен, кірөстіг чөрістен чохсы орынның улуг абыс Геннадий Фаст устаан.

От айының 24-чі күнінде, ап-арығ апостолғатин илбек пиг-ипчи Ольганы хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, үлүкүннечен Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

ображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

Худай туразының ортазында Худай Ілезінін «Троеручица» иконазы салыл парған, хайзы Ап-арығ Афон Тагдағы Хилендарская обительде ап-арығлал парған.

От айының 25-чі күні, иирде, Тилекейдегі Алтынчы Чыылығның ап-арығ адаларын хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенская кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 26-чы күнінде, Тилекейдегі Алтынчы Чыылығның ап-арығ адаларын хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінін Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынан хада, Худайға

Сiвечiлернi, лампадаларны турґызып, чарытчан кибiр Орыс чирiнзер Грециядан килген, хайдан пiстiн обекелерiбiске сынсабланыстыґ киртiнiс пирiл парған.

Таямызар кибiрнiн пастаґаґаны

Худай тураларында чарытхыларны, сiвечiлернi, лампадаларны турґызып, чарытчан кибiр Орыс чирiнзер Грециядан килген, хайдан пiстiн обекелерiбiске сынсабланыстыґ киртiнiс пирiл парған.

Сiвечiлер паза елей хайахтыґ чарытхылар Худай тураларында иргi тустардан сыґара тузаланылчаннар, че ол кибiр Грециядаґы тигiриблерде иң не пастап турґызыл парбаан.

Сын алтыннан чайал парған читi лампадалыґ чарытхыларны турґызары, - анзы Худай-Аданаң ухаанчы Моисейге иң не пастаґы Чахии полған (Исх. 25, 31-37).

Ухаанчы Моисейнiн Иргi Чахыґдаґы Худай туразында, чарытхылар иң не кирек нiме тiп, иирде Худайнын алнында тамызыл парчаннар (Исх. 30,8).

Иерусалимдегi Худай туразынын сиден iстiнде, кiннiн сай, иртен, Худайґа ызых салылчатса, пасабыс Худай туразында, Худайны улуґлап паза Аны сабландырып, иирде тамызылар чарытхыларны азынада тимнеп салчаң, иирде, тiзен, ызых салыл парған соонда, - чарытхыларны хараа тооза чарыдар үчүн, iдөк азынада тимнеп салчан.

Көйчеткен чарытхылар, сiвечiлер Худайнын устапчатханын паза хайраллапчатханын таныхтачаңнар. «Син, Худай, минiң Чарытхымзың!» - Давид хан хысхырған (2 Цар. 22, 29).

Худай туразынан сыґара Иргi Чахыґ тузындаґы Худайґа киртiнчеткеннернiн чурттарынан үлүкүннерде чарытхыларнаң тузаланыры кирiл парған. Iдөк сiвечiлернi илчiлер паза Христостың соонча парчатхан пастаґы христостыґлар тамысчаңнар, олар хараазын, Худайзар хыґырып, тоґынчаңнар, паза, Худайґа алданып алып, ипектi сындырып, үлезiп алчаңнар. Аннаңар ап-арыґ илчiлернiн Деяния киндезiнде көнi

чоохталча: «Горницада, хайдар пiс чылыс парчанмыс, чарытхылар читкiче полчан» (Деян. 20,8).

Худайґа тоґынчатса, пастаґы чүс чыллардаґы христостыґлар сыбы-ра сiвечiлернi тамысчаңнар. Пiр саринаң анзы уґаа кирек нiме полчан: көп худайлыґларґа сүрдiрчеткен христостыґлар Худайґа тоґынып алар үчүн, чир алтындаґы катакомбаларзар кир парчаннар, олар анда Худайґа хараа тоґынчаңнар, аннаңар чарытхылар чох Худайґа тоґынып алчаң пасха ондаґ чох полчан. Че өөнi анзы полчан, - хуттыґ чарых арыґ саґысты таныхтааны.

«Худайґа тоґыныстар хачан даа чарытхылар чох иртiрiлбеченнер, - тигiрибнiң үгретчiзi Тетруллиан чоохтаан, - пiс оларны харасхыны сүрзiн не тiп тузаланмачанмыс, Худайґа пiс кiн чариинда даа тоґынчанмыс, че анзы аннаңар иди полчан, - ол чарых пастыра, Христосты көзiдiп алары, - чайалбаан Чарыхты, Хайзы чох пiс чал кiнөрте дее астыґ чөрерчiкпiс».

Пiр Худайґа тоґыныс таа, пiр ап-арыґ хайыныс таа иргi тустарда чарытхылар чох толдырылбачаннар, паза амґы тустарда даа iдөк чарытхылар чох иртiрiлбiнчелер.

Иргi Чахыґлыґ тустарда ухаанчы Моисейнiн киндезеинiң алнында үспес чарытхы көйчен, анзы Худайнын Чозаґы - кiзiнiң чуртазындаґы чарытхы сыбыра полчатханын таныхтачан. Наа Чахыґ тузында Худайнын Чозаґы Чахсы Хабарда полчатханнаңар Иерусалимдегi тигiрибде, Чахсы Хабарны сыґарар алнында, көйчеткен сiвечiнi апарарын турґыс салғаннар, че Чахсы Хабар хыґырылчатхан туста прай сiвечiлер тамызыл парчалар, иди Чахсы Хабарнын чарии полған на киртiнiстiґ кiзiнi Худайнын чариинан өтире чарыт салзын тiп.

«Чарытхылар паза сiвечiлер хасхачанґа тоозылбас чуртастың Чарии полчалар, iдөк ол чарых Худайґа сын кiзiлернi, өтире чарыдып, ап-арыґлап салча», - чоохтапча ап-арыґ Софроний, Иерусалимнiң патриархы (VII-чi чүс чыл).

ХУДАЙ ТУРАЗЫНДАҒЫ ЧАРЫТХЫЛАРНЫҢ, СIВЕЧIЛЕРНИҢ ПАЗА ЧАРЫХТЫҢ ТАНЫҒЛЫҒ ПОЛЧАТХАНЫ

Сынсабланыстыґ Худай туразындаґы чарых Тигiрнiң, Худайнын чариин таныхтапча. Öбнiнде ол Христосты - амырнын Чарии, чарыхтың Чарии, сыннын Чарии, Хайзы амырзар килген полған на кiзiнi өтире чарытчатханын таныхтапча.

Иргi тустардаґы византийскай паза орыс Худай туралары нiскечек көзенектiґ полчаннар, хайда айас таа кiннерде пүлемкi полчан. Анзы кiзiнiң чирдегi чазыхтыґ чуртазын таныхтачаң, хайда киртiнiс чарии ла чарычан, Худайнын чарии: «Чарых харасхыда чарыпча, паза харасхы аны хучаана ал полбаан» (Ин. 1, 5).

Худай туразындаґы харасхы хуттыґ саґыстың харасхызын таныхтапча, хайзы прай Худай чазыттарын ибирче. Тигiрибнiң чарых саґызы - Худайнын чарии, Христостың чарии, Худайнын Тигiрдегi Хан Чирiнде чуртир чуртастың Чарии полча.

Тигiрибнiң чозаґында чарытхылар иирдегi паза харааґы Худайґа тоґыныстарда көп нимес чарыдылчалар, че иирдегi Худайґа тоґыныс толдырылчатса, алты псалом хыґырылчатса, Худай туразынын ортазындаґы чалґыс сiвечi ле чарыпча, хайда псаломны хыґырчатхан кiзi турча, анзынан пасха сiвечiлер прайзы үзүрiл парчалар.

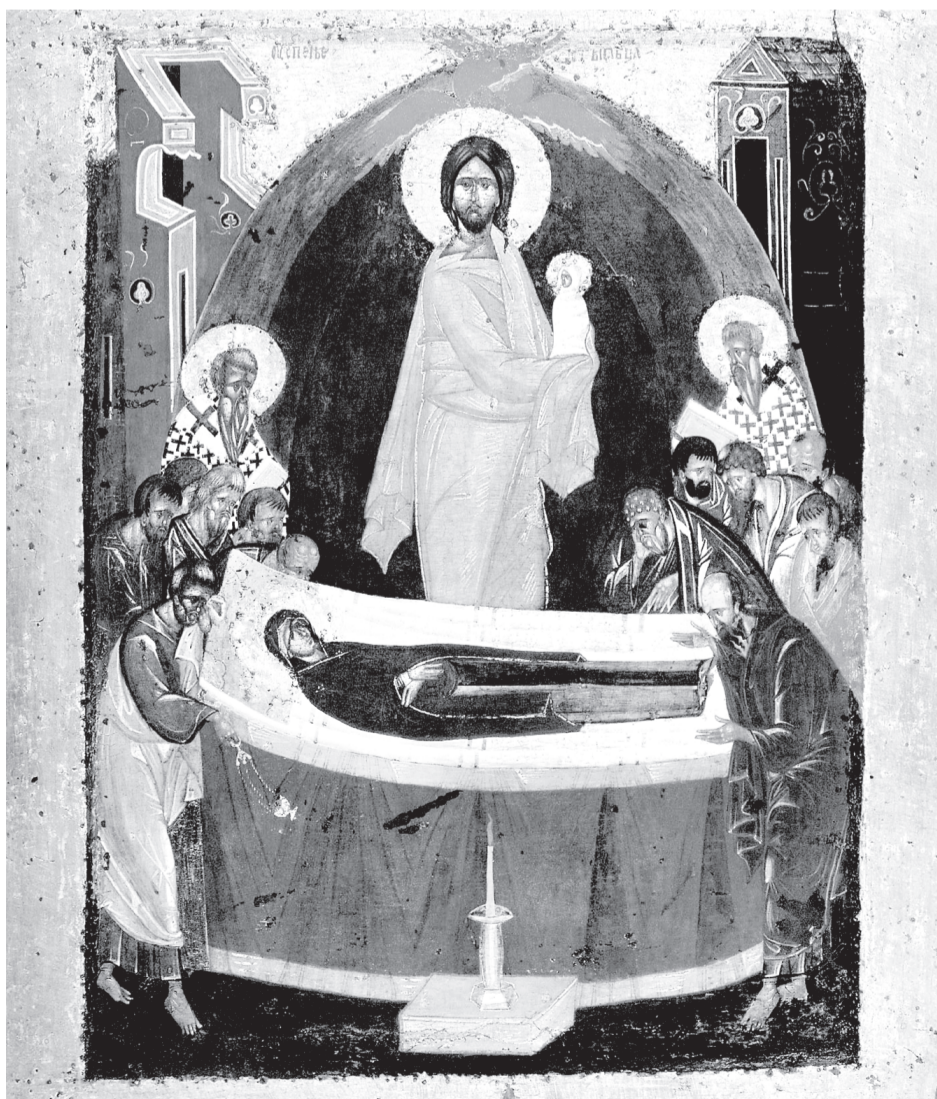
Үлүкүннiґ паза Хан Худай Тирiлген кiннерде, Худайґа тоґыныс толдырылчатса, прай чарытхылар тамызыл парчалар, iдөк өөркi чарытхы - паникадила, хайзы Худайнын Чариин таныхтапча, паза, хайзы Тигiрдегi Хан Худайнын Чирiнде Аґаа пик киртiнiстiґлерге, тузы читсе, чарыбызар.

Тигiрибнiң пүдiзiненер анда көйчеткен чарытхылар паза сiвечiлер киречiлепчелер.

Воскты паза елей хайахты иргi тустарда Худайґа киртiнчеткеннер ызыхха Худай туразынзар аґылчаңнар. Часкалыґ Симеон, Солундаґы архиепископ восктанар иди чоохтапча, - арыґ воск, анзы аны аґылчатхан кiзiлернiң арыґ полчатханы. Ол анзын сизiндiрче, иди пiс пик киртiнiстiґ полып, воск осхас нымзах паза ниик пол парып, Худайнын Сөзiн толдыр турарґа кирекпiс.

Аарлар көп чахайахтарнын паза аґастарнын сүзүнiң чыпш алып, тоґыныбысхан соондаґы чили, прай Худайнын чайап салғанынын (кiзi төлiнiң) адынан Худайґа сыйых аґылғанын таныхтап, восктың отха айлан парғаны, чирдегi кiзiнi Худайнын хынызынаң паза чахсы күзi пирiлгенiнен, көйдiрiп, наачылап салчатханы.

Узарааны полар.

Худай iчезiнiң Узубысханына Чарыдылґан Күскүдегi Ораза

Худай iчезiнiң Узубысханына чарыдылған күскүдегi Ораза орґах айының 14-чi кiнiннен пасталып, орґах айының 28-чi кiнiнде тоозыл парча.

Ноо даа Ораза - анзы күстiґ ас-тамахнаң на тудынғаны ла нимес, анзы - хуттыґ чахсы киректернi көптелдiрчен тус, паза, чазыхтарнаң тоґыр күрезiп, Худайнын алнында турып, ачырғанып, тирен алданчаң тус полча.

Ап-арыґ Адаларнын чөптерi сiрерге чаґбан тутчатхан туста полыс пирзiн.

«Кiзiнi, аның ахсына кирчеткен нiме кирлеп салбiнча, че аастаң сыхчатханы аны кирлеп салча» (Мф. 12, 30).

Хан Худай, Оразаа хынмааны үчүн, алай ба аны кирек чох нiме тiп, иди чоохтанмаан полар, - чох, Ол Позы даа сыбыра чаґбан тутчан, паза үгренчiлерiн чаґбан тударґа үгрет салған. Ол Позының Ап-арыґ Тигiрибiнде оларны (Оразаларны) турґыс салған. Анзын Ол аннаңар иди чоохтаан полар, чаґбан тутчатсабыс, асхынах паза чаґбан ас-тамахнаң азыранып, пiстiң көннiбiс ле тол парбазын, че пiстiң худыбысты чаґбанда тударынаңар саґысырiрґа

кирекпiс, иди ол (хут) турыстыра нимес полбазын паза чабал хынысха тартылбазын. Анзы өөнi полар.

Оразаны тутчан тус мында хуттын күстiґ тири полар. Ит-сөөктiң чарабас хынысха тартылчатханынын өзенi, хачан ит-сөөк чазып парза, андада чабал хынысха тартылыс тузахтал парча, иди аның (чабал хынысха тартылыстың) күзi чазып парча. Чаґбан тутпин, хомай паза турыстыра нимес хынысха тартылчатханынны тут полбассың, - анзы хайхас поларчых, хайди, отта полып, көй парбаанына төөй поларчых.

Кем аймах-пасха күстiґ ас-тамахха хынаачы, иртире узирґа паза пойли тынанарґа көнiк парған, хайдаґа нiменi иди худын пос салынғанынаң тудынып алар за?

Чирдегi аймах-пасха паза чабал хынысха тартылчатханын пазынып алып, худыннын көрiнминчеткен чуртазын ондайлап аларґа кирексiн, че аґаа көнiґiп алары iдөк сидiк полар, хайди чазып парған хусха чирдең тигiрзер көдiрiлiп алары уґаа сидiк полча.

Ап-арыґчы Феофан Затворник

ИН АП-АРЫҒ ХУДАЙ ІЧЕЗІНІҢ ҰЗУБЫСХАНЫ

Худай Ічезінің чирдегі чуртазы тоозылғаны үлүкүннің сарыннарында Тигіриб киртіністіг чүректіг кізінің омазы пастыра, ол улуг кирекке хайхапчатханын көртисче, хайзын піс пүүн өрніснен сабландырчабыс. Ол сарыннарда чоохталча: «О, хайхастын хайхазы, чуртастың Пасталғаны хомдаа салылча, паза Тигірзер пасхыс - хомды полча». Хомдыда чуртастың Пасталғаны чатча, - Ол, Хайзы Позының Худайлыг Оолғына ит-сөөкті паза ханны сыйлаан. Ол, Хайзын піс прай Сынсабланыстыг Тигірибнен ин арыг Херувим паза тиңнестірчее чох ин сабланыстыг Серафим тіп адапчабыс.

Худайлыг сөсті алыстыр полбас чозах андаг полча, хайзын Худай-Чайаачы пастагы кізее Позының садында чоохтаан: «Өлімнің син өл парарзын» (Быт. 2, 17). Андаг полча Худай көннің сыны - полған на чирде чуртапчатхан кізі, тузы читсе, өл парар. Ідөк пу өлімнің чозагынан Ин чахсысөстіг Мария Хыс хыйлас полбаан, Хайзы пүүн Хан Худайында часкалыг узупча.

Киртіністіг чүректің хайхазы узарапча, ол чүрек пілче, Худай Ічезінің иди-сөөгі хомдыда чат халбаан: Худай Оолгы Ин Ап-арыг Ічезінің иди-сөөгін Тигірзер көдіріп алған. Ол Узубысхан күнде Аның өлімі чох худы тигірзер өөрлебискен.

О, Худайның хайхастыг кирее, Худай Ічезінің иди-сөөгін күлге айлан парарынан осхыр салған! О, Худайның ин не хыйга сагызы паза Худай Оолгының Позының Ічезіне улуг хынызы!

Че піс Ап-арыг Тигірибнен ол хайхасты ла сабландырарға хығыртылбаабыс, хайзын піс поэбыстың худыбыснаң пүүн көрчөбіс: піс Худай Ічезінең үгренерге хығыртылчабыс, ол улуг кирекнең алып аларға, хайзын піс пүүн үлүкүннепчөбіс, піске анзы сын үгрөдіг ползын тіп. Чуртастың үгрөдінін паза өлімнің тоозылбас чуртастар парчатханнар, прайзыбыс киректепчөбіс. Анзы чох піс поэбыстың чазыхтарыбыста узубысчабыс. Че Худай Ічезінің Узубысханы прайзына Хан Худайның тоозылбас чуртазынар чол полча.

Хачан піс өлімнің алынып, хомдыда чат салған Худай Ічезін көрчөтсөбіс, анзы полған на кізее, Худайның хыйыстырылбас чозагынан алын саларбыс тіп пістің сагызыбысха кирче.

Сынап Иңчахсысөстіг Мария Хыс Позының иди-сөөгінен хомдыда чат халбаан, че Худайның улуг күстіг хайхазы пастыра, Тигірзер көдірілібискен, піс тее, чазыхтыглар, поэбыстың иди-сөөгібіснен күл-ойбаа даа айлан парзабыс, ідөк чирде чат халбасыс. Худайның сөзі піске чоохтаан, прай «өліглер Худай Оолгының хысхырганын ис саларлар, паза, аны ис салып, тіріл парарлар» (ср.:Ин. 5, 25).

Худайның прайзынаң күстіг күзінен, чирдегі чуртастың түгенчизінде, Худайның Хорыгыстыг Чаргызы алнында, Худай Оолгы чирзер ікінчизин Килзе, Архангелнің пырғызының табызын ис салып, чирде тоозыл парғаннар, прайзы ит-сөөктерінен, наачыланып, сіліг хубул парып, тіріл парарлар. Олар постарының хачан даа өлбес хуттарынаң пірігіп алар үчүн, астап-сухап, ағырып, чазып парған ит-

сөөктерінен поэп аларлар. Андада, хайди чоохтапча ап-арыг Павел илчи, піс, прайзыбыс өлімі чох худыбыснаң на нимес, че ор-хазых иди-сөөгібіснен Худайның Чаргызы алнында турып алып, Хан Худайынан ідөк көп чахсыны алай ба чабалны алынып аларбыс, іди піс чирде чуртапчаадып поэбыстың худыбыснаң на нимес, че иди-сөөгібіснен дее чазыхха кір парып, Хан Худайны угаа тың тарыхтыр салғаныбыс үчүн.

Худай Ічезі хас-хачангы тоозылбас чуртастар сабланыснаң парыбысхан. Че піс, чирде төреенер, Ап-арыг Пічкі пасханынан, Хан Худайның алнында ахтанып аларбыс алай ба хас-хачанга чаргылат саларбыс. Полған на кізінің худы, чирде чуртап салғаны хоостыра, тоозылбас чуртасха піріл парар, - Хан Худайның Чирінзер алай ба Аның ыырчызының чирінзер - төбіркидегі айна ханынар тастал парар.

Хан Худайнаң хада чуртап, постың худын арачылап халарға күстеніп, аны чазыхтыг чабал паза чииркестіг киректернең хайраллап халар үчүн, Худайлыг тоозылбас чуртастың нимізі поэбызарға кирекпіс. Чазыгынаң поэп полбаан: поэп арачылап халар үчүн, пу чирде иптг чуртап полбаан арғаа кізее ол үлүс пірілер, хайдар ол поэп тимнеп салған, че, кем Христостың Позынар хығырчатхан үнін ис салған, че ол аны нимее салбаан, кем поэп чабал хынысха пир салған, паза христостыг чүреен, хайзын Худайның Ап-арыг Худы кірөске түсчөткенде танмалап салған, паза ап-арыг миронаң сүрткілеп салған, хайзынар Хан Худай, Позының Тірігичайапчатхан Чазыттары пастыра пір ле хати кил-парбаан, поэпның чирдегі чуртазы тоозылғанча Худайның Ап-арыг Худының чурты пол парарға

поэп тимнеп саларға кирек.

Пу чир үстүнде чуртирға төреп парганда, анда иптг чуртирға паза ідөк иптг тоозыл парарға үгренерге кирекпіс. Пит, синзер паза минзер өлім пір ле хати чагын килер. Аннаңар постың худын хас-хачанга чаргылат салбас үчүн, Худайның Чозагынаң, аны хыйыстырбин, арыг чуртирға кирекпіс.

Амды көр көреенер постарының чахсы көннің көстерінен Худайның сабланызынаң чарыпчатхан Ап-арыг Хуттың сілінен сіліглед парған Иңчахсысөстіг Худай Ічезінзер, Хайзы пу күнде часкалыг Узубысхан! Аның пазымның ондайы Аны Хан Худайның чурты идібіскен; Аның серафимнің арыг көнні Аны Худайның Ічезі поларға турыстыра идібіскен; Аның сыдамагыг хыли, Аның Худайға үзе пірін салған көнні, арачылан халарынаң сухсааны паза Худайнаң пірік парарға тартылғаны, Аны Тигірдегі паза чирдегі Хан-ипчіні иң не поэп синінге көдір салып, Агаа часкалыг тоозыл парарын сыйлап пиргеннер.

Піске, прайзыбысха Худай Ічезі үгрөдігні пирче, паза анзын сагысха кирче, іди сыбыра «Худайның Чозагынаң чөреге кирек» тіп (Пс. 118, 4).

Постың чүреен чииркестіг миенен осхырып алар үчүн, худын чахсычалахай киректернен сіліглед саларға кирек: Худайға хынып, паза сыбыра Агаа алданып.

Чирдегі чуртазы тоозыл парар алнында, Худайға алданып алар үчүн, Ол Елеон тагзар парыбысчан. Ол Позын сахтапчатхан өлімненер, Позының Худайлыг Оолгынаң тоғас парарынаң сыбыра сагынан, Ол чирдегі чуртазы тоозыл парарына Позын тимнечен.

Полған на кізее чирдегі чуртазы тоозыл парарына поэп тимнеп саларға кирек. Иди пістің чүребіс чирге чапсын парбазын, паза, хачан өлім чагынаң килзе, постың ит-сөөгінен чарылысчаадып, пурлугыстыг паза часхарыг чох сыныхтагың пілбеске тіп, тоозылбас чуртастанар сыбыра сагынарға кирекпіс, хайзынар өлім соонда кір парарбыс. Сынап өлім килзе, пістің худыбыс Сын чирденер сагынмаан полза, хайзынар ол кір парар, паза, хайзына ол тимнерге кирек полған, іди полбин салза, аның худы кір парған наа чирінде, пасхаланып, ирееленер! Аның алнында Тигірдегі Хан Худайның Чирінің ізігі хас-хачанга чаабылх полар, хайда хыныс, арыг чуртас, хайда ап-арыглар хайынчалар, хайдар постарының Худай пирген уйаттырчатхан сагызының кірін харах частарынаң чууп алғаннар кірчелер.

Христостыг кізі, пу чирде чуртапчаадып, Ап-арыг Тигірибде, алданыс пастыра, поэпның чүрегін Худайның алнында асча, Аның тигірліг чахсы сөзін паза поэзыгыңны Аннаң сурынча, паза Худай пиргенінен, ап-арыг Чазыттар пастыра, арыгланьп алча.

Худай Ічезінің чирдегі чуртазы тоозыл парар алнында, үс ле күн халганда, Агаа архангел Гавриил түскен, Аның чирдегі чуртазы, түрче полза, тоозыл парарынаң Агаа искірген. Худай Позына сын кізілер пастыра, Аның тоозыл парар күніненер искірген. Че піске, чазыхтыгларға, ол күн пілдістіг нимес.

Худай хынаң, іди піс поэбыстың ээзін сагыпчатхан сын хуллар чили, өлімнің тузыбысты сахтирға кирекпіс. Худай, ағырыларыбыс пастыра, піске ол тустанар сизіндірче. Ағырылар, хайзыларын Худай піске ысча, - пістің тоозыл парар тузыбыстың хабарчылары полчалар. Че, піс Худайның хайраллазы пастыра, арса, чазыл таа парарбыс, іди чирде чуртачан тузыбыс узарадыл таа парар. Худай піске ағырыларны ызып, хайди піс иди-сөөгібісті инеп аларға күстенчөбіс, сах ідөк өлімі чох худыбыстанар сагын саларын піске пирче; чииркестіг киректернен поэп, усхунзын, паза сыбыра маң чохтандырчатхан хуттыг сүгеннен поэп алзын тіп.

Позының чирдегі чуртазы тоозыл парар алнында, Худай Ічезі прай нимоозын тарадыбысхан, - Позының холларынаң палгаан кибін паза пасха даа нимелерін Агаа поэлысхан өкіс ипчкілерге паза хыстарға пірібіскен. Тоозыл парар тузы чагынаңчатханда, поэпның тастирға прайзынаң сурынған, паза прайзына чахсы сөзін пирген.

Худай Ічезінің часкалыг тоозыл парғанын ап-арыг илчкілер паза тиксі чир үстүндегі христостыглар сабландырчалар.

Тігі чирзер парарға тимненчөдіп, піс сагын саларға кирекпіс, пірдезі пістенер хомай сагынмазын паза піске хомзынмазын тіп. Иди піс тее, худыбыснаң чазыг поэп, хай-пірее кізілерні хомзындыр салгабыс. Изен-хазых туста ол ачырғастыг киректерні, хыныс пастыра, пыроланьп, чахсычалахай киректерні чайап, түзет саларға кирекпіс...

Пістің халғанчы тынызыбысха читіре, Тигірдегі Аданын паза Худай Ічезінің сын палалары пол парарға Хан Худай піске поэлыс пирзін!